

„Svět nemůže fungovat bez Putinových energií. Tečka.“ Řešení krize i války, jaké v Česku nezaznělo

- CZ24 News | 6. října 2022

Doomberg je tým anonymních ekonomických analytiků, jejichž pravidelné zpravodajství je nejčtenější na publikační službě Substack. Jejich hlavní analytik zavítal do podcastu Motley Fool Money. V něm zkritizoval politiky, kteří místo toho, aby otevřeli učebnici fyziky, se ohání frázemi. Západní svět prý čeká krize a bude velká. A jak bojovat proti Putinovi? Sankce naprosto selhaly. Podle analytika se mělo jít přesně opačným směrem, který by neznamenal, že se Evropané budou muset vyrovnat s nižší životní úrovní.

Celý rozhovor začal konstatováním, že energie je život a životní standardy se doslova měří v tom, kolik energie člověk může spotřebovávat, je to v podstatě fyzikální zákon. Analytik podotkl, že toto uvažování se dnes tolik nevyskytuje, protože většina intelektuálů se narodila a žije v době přebytku energie. Po covidu se však svět propadl do stavu energetické nouze a analytik poznamenal, že na tento stav většina intelektuálů a makroekonomů nemá modely. Poznamenal, že v bitvě mezi fyzikou a frázemi fyzika vždy zvítězí. A že toto se učí právě britská centrální banka, která zjišťuje, že libry natisknout může, ale energii ne.

O energetické krizi píše skupina Doomberg už od roku 2021. Krize prý nastala už na jaře minulého roku, kdy na tu dobu vysoké ceny plynu způsobily, že Evropa si neplnila své plynové zásobníky na zimu. A ceny plynu se vyšplhaly do nevídaných výšek dávno předtím, než Putin zaútočil na Ukrajinu. Což dle analytika udělal mimo jiné proto, protože měl za to, že mu Evropa přihrála všechny karty, aby na ni mohl tlačit. Bez energetické krize by Putin prý nezaútočil.

Upozornil, že se jedná o energetickou krizi, tedy krizi všech druhů energie a jejich zdrojů. „Zemní plyn se používá při topení, v hnojivech, v chemických, na výrobu páry i elektrické energie, na věci, které nám zajišťují život, naše životní standardy, věci, které jsme zvyklí mít,“ podotkl s tím, že krize ohledně zemního plynu se velmi rychle rozšířila do Asie, protože Evropa začala vykupovat kapacitu přepravy zkapalněného zemního plynu (LNG).

„Zákonem nahrazování se tato situace rozšířila na uhlí a teď jsme v bizarní situaci, kdy je uhlí dražší než ropa. A to je zarážející, to už něco znamená. Podle nás míříme do stagflace, kdy budeme mít jak inflaci, tak pokles ekonomiky. Uvidíme, tady se píše historie, a můžete to vidět na vlastní oči,“ pokračoval.

Připomenul, že Evropa přestala s rozvojem těžby fosilních paliv a v Americe se místo růstu mnozí zabývají tím, kolik jim může kapitál vydělat, takže produkce ropy nepřekonává vrcholy během covidu. Ale poptávka je obrovská a bohaté země si zatím mohou dovolit přeplatit ty chudé. Takže krize jen začíná a dle Doombergu bude velká.

Ohledně války na Ukrajině se Doomberg zabývá jen energiemi, válce nerozumí a proniknout přes závoj propagandy nemůže. „Tvrdíme stále a důrazně, že režim sankcí je totální selhání. A bylo to předpokládatelné selhání už od začátku. Proč? Každý se zkušenostmi z obchodu se surovinami ví, že klíčem k boji s někým je cena. Takže pokud máte nepřítele, jako je Putin, který vás nenávidí a je čistým exportérem energie, tak je pro vás důležité, aby mohl prodat každou molekulu plynu, a pak na trh vypustíte své produkty, aby cena šla dolů,“ argumentoval. Připomenul, jak se barely ropy během

covidu prodávaly za zápornou cenu a producenti ropy nevydělávali nic. Jediná cesta, jak Putina ekonomicky vyhladovět, je zaplavit trh plynem, což srazí ceny.

I kdyby Putin mohl vyvážet jen polovinu, cena by vystřelila tak, že by to ztrátu produkce kompenzovalo. „Takže na koho vlastně ty sankce dopadají?“ ptal se analytik řečnický a dodal, že zatímco britská centrální banka musí tisknout další peníze, ruská sráží úrokovou míru na předválečnou úroveň, protože Rusko má nastrádáno. „Má nastrádáno, protože energie je drahá. Energie je drahá kvůli našim sankcím. A čím rychleji si to uvědomíme, tím rychleji můžeme vyhrát tuto energetickou část války,“ vysvětlil analytik.

„Svět nemůže fungovat bez Putinových energií. Tečka. A neměli bychom to ani chtít,“ míní analytik a dodal, že pokud by byly všechny ruské přístavy zablokované a všechny zdroje vybombardovány, světová ekonomika by zkolabovala a miliardy lidí by pomřely hladem. Výsledná krize by pak byla mnohonásobně horší než Velká hospodářská krize. „To je prostě fakt,“ trval si na svém. Lidé je prý obviňují, že upozorňovat na něco takového není vlastenecké, ale na to skupina namítá, že kritizovat něco, co nefunguje, a navrhnout funkční plán je vlastenecké až až. Politici směřují bohužel opačným směrem, k zastropování cen.

Výbuch Nord Streamu 1 a 2 nazval pak katastrofou pro Německo a také extrémní eskalací. Putina to dle analytika odrazuje od mírových jednání, protože stejně není jak Evropu zásobovat. A i kdyby nyní Putin zmizel a nastoupil ten nejzápadnější lídr Ruska, Evropa je stejně „odsouzena“ k několika velice těžkým zimám. „Překročili jsme rubikon do světa, ve kterém útočit na energetickou infrastrukturu je normální,“ varoval. O tom, kdo plynovod vyhodil do vzduchu, spekulovat nechtěl. Ale ať už to udělal kdokoliv, protistrana teď bude také uvažovat o útocích na uzly energetické infrastruktury. Těchto uzlů není tolik, tudíž jejich sabotáž může drasticky snížit globální životní standard.

Možnosti mají dle analytika politici jen dvě. Buď začnou s produkcí energie nebo budou přerозdělovat snížené životní standardy. Poznamenal, že přerозdělování může být svízelné. „Věříme, že Evropa jde do zimy s nedostatečnými zásobami plynu a žádné tisknutí peněz nebo regulace ten plyn nevytvoří,“ uvedl s tím, že jakákoliv strategie, která nebude obsahovat domácí výrobu energie, je předem určena k neúspěchu. Cenové stropy i pobídky prý situaci ještě zhorší.

I kdyby se nakrásně povedlo všechny potřeby pokrýt z LNG, znamená to jednu závislost vyměnit za jinou. Ani Katar, ani USA nejsou dle Doomberga bez sporů s evropskými zeměmi. Pokles životní úrovně pak může vést k příklonu k pravici, varoval analytik. Výbuch plynovodů dle něho permanentně změnil hrací plochu, a to směrem k větším rizikům. Varování Ruska o použití jaderných zbraní by se pak mělo brát vážně, myslí si hlavní analytik Doombergu.

Jako šílenství označil také vypínání jaderných elektráren, které ještě nedosloužily. Bezemisní budoucnost podle něho bez jádra budovat nejde. „Současná garnitura politiků si buď brzy otevře učebnici fyziky, nebo už nebudou zvoleni,“ shrnul. Nicméně skupina je relativně optimistická, v krizi se prý lidé soustředí na to důležité. „Až skončíme se zkoušením špatných nápadů, tak je tu naděje, že začneme zkoušet ty dobré,“ prohlásil analytik. Komentoval také, že dříve být proti válce byla liberální pozice, nyní je to pravicově konzervativní pozice (v USA).

„Toto je krize vzdálenosti. Pro většinu voličů v západním světě světlo vzniká stiskem vypínače, jídlo stiskem čudlíku a teplo nastavením na termostatu. Protože jsme se vzdálili základní výrobě. Kapitalismus je úžasná mašina, skoro nerozeznatelná od magie. Dovoluje vám iluzi, že věci se prostě objeví. A člověk je skoro přesvědčen, že je není třeba vyrábět,“ hodnotil důvody krize. Volič se podle něj bude muset opět v těchto věcech vzdělat a analytik doufá, že skupina Doomberg tomu může pomoci.

ZDROJ